

asociace
pro osobní
asistenci

2011

VÝROČNÍ ZPRÁVA

úvodní slovo

Rok 2011 byl přelomový v polistopadovém životě osob se zdravotním postižením (dále jen OZP), jakož i osob, které s nimi mají co do činění. Stát, který doposud své podpory pro jejich život stále zvyšoval, rozvíjel a systémově zdokonaloval, začal právě na těchto osobách **šetřit**. A na-prosto necitlivými a nerozumnými úpravami se snažil rozmetat celý systém podpor, které jakýms takýms způsobem vyrovnávaly příležitosti tak, aby se **životní standard OZP blížil standardu běžné společnosti**. Reprezentace osob se zdravotním postižením bojovala jako lev a za úžasně podpory ostatních lidí s postižením vyjednala kompromisy, jež ty **nejhorší hrozby odvrátily**. Nicméně do problémů dostala rozhodnutí vlády všechny, zejména ty nejhudší a nejbezbrannější.

V tomto nepříjemném roce bylo víc než zřejmé, že bez organizovaného odporu a bez reprezentace OZP vystupující s protinávrrhy by mávnutím pera byly připraveny desetitisíce lidí o podstatnou pomoc od státu, jež jim kompenzuje alespoň částečně postižení. A tak je **potřeba** poděkovat všem, kdo pracovali „ve věci důstojný život osob s postižením“, ať už byli na jakékoliv pozici. Jednotlivcům, organizacím i zástupcům organizací, a také těm, kdo se obětavě podíleli na chodu APOA, o.s. takže mohla také v minulém roce hájit práva a zájmy těch, jichž se jakýmkoliv způsobem týká sociální služba osobní asistence.

Ing. Jana Hrdá

Jana Hrdá

2

3

VÝROČNÍ ZPRÁVA

VZNIK ORGANIZACE, JEJÍ POSLÁNÍ, CÍLE, ZÁSADY, OKRUH OSOB, STRUKTURA ORGANIZACE

APOA **vznikla** v Brně v dubnu roku 2006 z iniciativy Zdeňka Škaroupky, předsedy Ligy za práva vozíčkářů. Ustavila se především jako platforma pro formulování potřeb všech, kdo se zabývají osobní asistencí. Postupně se začali především členové správní rady APOA snažit vytvářet podmínky, aby se mohly tyto potřeby naplňovat.

Posláním asociace je začlenění a zapojení osob se zdravotním postižením do společnosti prostřednictvím sociální služby osobní asistence. APOA, o.s. zastupuje zájmy svých členů poskytovatelů a uživatelů sociální služby osobní asistence, napomáhá zlepšování podmínek poskytování osobní asistence, seznamuje veřejnost s potřebami osob se zdravotním postižením a možnostmi jejich uspokojování tak, aby se kvalita a způsob života nelišily od vrstevníků klientů této služby.

Cíle organizace jsou zejména:

- podílet se na zvyšování úrovně odborných znalostí svých členů a ostatních zainteresovaných subjektů v oblasti osobní asistence a sociálních služeb, a to zejména vzděláváním dospělých, mimoškolní výchovou, pořádáním kurzů, odborných školení, organizováním seminářů, konferencí apod., včetně lektorské činnosti,
- zastupovat zájmy svých členů ve vztazích s odbornými organizacemi, včetně mezinárodních,
- spolupracovat se zákonodárnými orgány, orgány veřejné správy ve věcech právní úpravy osobní

asistence, a dalších podmínek jejího poskytování,

- šířit informace týkající se činností souvisejících s naplňováním cílů asociace, včetně mediální prezentace, publikační a vydavatelské činnosti,
- hájit odborné zájmy všech svých členů.

Principy, jimiž se řídí práce APOA, jsou v souladu se zákonem o sociálních službách č. 108/2006 Sb. Veškerá činnost APOA musí být postavena na zachování lidské důstojnosti a sebeurčení osob, musí vycházet z jejich individuálně určených potřeb, musí působit na osoby aktivně, podporovat rozvoj jejich samostatnosti, motivovat je k řešení nepříznivé sociální situace a k jejich sociálnímu začleňování, musí být vždy důsledně zajištěno dodržování lidských práv a základních svobod osob.

Okruh osob, které se mohou stát členy APOA, je omezen věkem a činností: členy asociace mohou být fyzické osoby, které dosáhly 18 let věku, a právnické osoby, které poskytují nebo užívají služby osobní asistence, které souhlasí s posláním a cíli asociace a hodlají se podílet na jejich naplňování.

Cílové skupiny, jimž se může poskytovat osobní asistence, nebo které se mohou stát uživateli této služby, jsou osoby se zdravotním postižením a senioři.

ČLENOVÉ, STATUTÁRNÍ ZÁSTUPCI, SPRÁVNÍ RADA A KONTAKTY

K 31. 12. 2010 měla
APOA mezi svými
členy 62 právnických
a 20 fyzických osob.

**Jana
Hrdá**
Předsedkyně,
statutární zástupce

„Osobní asistence je sociální služba, která sice klade velmi vysoké nároky na klienta, může však pro něho být nejen optimální kompenzací jeho zdravotního postižení, ale i hluboce lidským vztahem v tomto odcizeném světě.“

**Eva
Kacanu**
Místopředsedkyně,
statutární zástupce

„Osobní asistence je pro uživatele šance a cesta k plnohodnotnému životu doma, pomoc k nezaplacení, přátelství, vzájemné učení se.“

**Venuše
Firstlová**
Členka správní rady

„Osobní asistence je šancí na důstojný a smysluplný život lidí s postižením.“

**Milan
Svojanovský**
Člen správní rady

„Z vlastní zkušenosti rodiče i poskytovatele (osobní asistence) moc dobře vím, že osobní asistence je také cestou k rozvoji schopností a možností, k podpoře osamostatnění a co nejpřirozenějšího života dětí a mladých lidí s těžkým postižením. Je to cesta jak podpořit celou rodinu, aby ustála svou roli a mohla žít jako rodina.“

**Lenka
Zimmermannová**
Členka správní rady

„Lidská pomoc v nouzi obohacuje nejen toho, kdo ji dostává, ale i toho, kdo ji poskytuje.“

DOZORČÍ RADA

Předseda | **Štěpán Křístek**

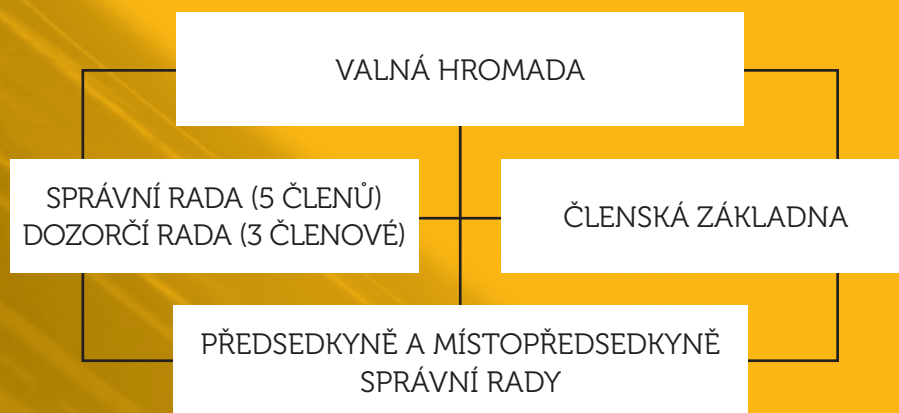
Podané ruce, o.s. – Projekt OsA
Malý Koloredov 811, 738 01 Frýdek-Místek
tel.: 608 965 874
e-mail: stepan.kristek@podaneruce.eu

Členka | **Monika Křístková**

Podané ruce, o.s. – Projekt OsA
Malý Koloredov 811, 738 01 Frýdek-Místek
tel.: 777 011 072
e-mail: monika.kristkova@podaneruce.eu

Členka | **Markéta Hudcová**

DSS Vlašská – Doubravčany
281 43 Bečváry 174
tel.: 606 391 005
e-mail: ronnymar@seznam.cz

zpráva o činnosti

APOA se jakožto střešková organizace soustředí na koncepční a politickou činnost a poskytuje informační servis svým členům. To vykonávají jednak **zástupci členských organizací APOA**, jednak **správní rada APOA**, a to ponejvíce dobrovolnicky. Všichni jsou sice velmi zaměstnaní ve svých mateřských organizacích, ale zároveň přispívají i společnou činností. Jde zejména o takovou práci pro APOA, která jako součást aktivit vlastní organizace má široký dopad, tzn. také na další stejně či podobně zaměřené organizace (například konference a vzdělávání). Jako zvláštní úkol má APOA díky svému hlavnímu sponzorovi UMŮNU (Umělci malující ústy a nohama) podporu osob se zvlášť těžkým postižením, jimž přispívá na institucionalizovanou i neinstitutionalizovanou, tj. neformální osobní asistenci.

Většinu činností, jež zde uvádíme, vykonává především správní rada, potažmo předsedkyně, která je jako jediná **zaměstnaná** u APOA na dohodu o provedení práce na symbolických 10 hodin měsíčně. Mimo to APOA zaplatila za služby účetní, správci webových stránek a velkou částkou přispěla na dopravu osob se zdravotním postižením (domluva se sponzorem).

OBHAJOBA PRÁV OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Když se představitelé nějaké organizace odhodlají k obhajobě práv osob se zdravotním postižením, potřebují k tomu splnit minimálně tři podmínky, stejně jako je tomu u kohokoliv jiného: Musí mít relevantní **informace** o všech oblastech důležitých pro jejich život a o tom, co by jej mohlo ovlivnit. Je nutné najít a vydobýt si možnosti proniknout tam, kde mohou **působit** na politické a úřední vládní orgány i místní samosprávy. Je nezbytné mít dostatečně **silný mandát** a součinnost vlastních členů ke všem krokům, jež podnikají. A bez nadšení pro věc, vytrvalosti, pevných nervů a odvahy by to také nešlo.

APOA, o.s. již v roce 2009 vstoupila v jednání s **NRZP ČR**, jež vyústilo ve smlouvu o vzájemné spolupráci. Tak mají možnost členové APOA dostávat informace a účastnit se všeho stejně jako členové NRZP ČR. A tak se také APOA prostřednictvím předsedkyně podílela na různých jednáních (viz dále), protože je zároveň místopředsedkyní NRZP ČR, a hlavně díky svým aktivním členům na různých akcích.

6

7

REFORMA I JAKO CELEK

Nyní se pokusíme na několika stránkách shrnout v těch nejvýznamnějších událostech průběh hlavního zápasu tohoto roku.

Jaromír Drábek dne **12. ledna 2011** představil veřejnosti základní parametry chystané sociální reformy, tzv. Reformy I. A tímto způsobem, aniž jsme si to v té době uvědomili, **došlo k definitivnímu obratu od budování a rozvíjení podpor osob se zdravotním postižením k jejich utlumování a rušení.** Dokud jsme se se vším důrazem neohradili, provázela tento obrat dokonce nepravdivá, nechutná a urážlivá kampaň o tom, jak osoby se zdravotním postižením podpor zneužívají.

Podle informací, jež jsme měli k dispozici, nešlo „pouze o administrativní a formální změny, jež se nedotknou obsahu reformovaných zákonů“, jak tvrdil 1. náměstek MPSV Vladimír Šiška, nýbrž o naprosté **zborcení celého systému podpor.** Náš úžas se rovnal naší nevěře, že by někdo něco takového myslel vážně.

Že jde o promyšlený a hluboký zásah, se ukázalo jako zřejmé z toho, že jádrem reformy měla být změna v posuzování osob se zdravotním postižením pro různé dávky a příspěvky. U **posouzení potřeby kompenzace zdravotního postižení** totiž vše začíná a na něm vše stojí. MPSV ČR tedy chystalo nový způsob, a to tak, aby tento posudek sloužil

nejen k zařazení do stupně příspěvku na péči, ale také k určení výše pro dávku na mobilitu a na kompenzační pomůcky. Zároveň měla být celá agenda přenesena na Úřady práce.

V oblasti zaměstnanosti byla kromě jiného navržena zásadní změna, a to zrušení tzv. **náhradního plnění.**

Vše proběhlo **mimo jakýkoliv běžně zavedený legislativní proces,** bez věcných záměrů, bez obvyklých připomínkových řízení, najednou tu byla paragrafovaná znění už hotového souboru návrhů změn zákonů. Bylo to nenadálé, nelogické a zjevně účelem změn nebyly proklamované úspory, nebo dokonce zdokonalení systému, nýbrž jiný tok finančních prostředků. Z hlediska sociální práce, stejně jako z legislativního, byly navrhované zásahy diletantské a do té míry necitlivé, že bylo zřejmé, že předkladatelům jsou adresáti změn zcela a úplně lhostejní.

NRZP ČR okamžitě reagovala s tím, že není možné připravovat reformu, která se dotýká statisíců lidí se zdravotním postižením, aniž by jednotlivé navrhované kroky nebyly konzultovány s komunitou lidí se zdravotním postižením. Předsednictvo NRZP ČR jmenovalo **úzký pracovní tým** (Václav Krása, Jan Hutař, Jiří Morávek, Jan Uherka, Tereza Tesařová a Jana Hrdá) a navrhlo ministru MPSV ČR Jaromíru Drábkovi spolupráci při přípravě reformních kroků. Ze strany MPSV ČR připravovali Reformu I kromě samotného ministra náměstkyně Vladimír

Šiška, David Kafka a Karel Machotka.

Byli jsme rozhodnutí celou Reformu I jako nesmyslnou, ztrátovou, těžko proveditelnou a osoby se zdravotním postižením poškozující **odmítnout.** Nebylo však jednoduché donutit výše jmenované pány k jednání. Že nebyli vůbec ochotni diskutovat, je zřejmé z toho, že na první schůzku s námi šel jen 1. náměstek a vyhradil si pouhou půlhodinu. Byl velmi rozčarován naším odporem i tím, že jsme ani za dvě hodiny nepodlehli jeho kouzlu. Pochopil, že mluví s odborníky a učil se od nás nadmiru rychle.

Konkrétně jsme vyjádřili zásadní nesouhlas s **elektronickou kartou** (a to bylo velmi bolavé, neboť o ni tu šlo především), která by mimo jiné umožnila **platbu poskytovateli, nikoliv uživateli péče.** Problém je, že u neformální péče osoba, jež není osobou blízkou, by musela při překročení svých příjmů nad 12 000,- Kč platit daně a pojištění. Považovali jsme to za zásadní restrikcí neformální péče. Nová zákonná úprava dále předpokládala, že budou postupně **zrušeny průkazky TP, ZTP a ZTP/P.**

Při jednání náměstek K. Machotka ustoupil od návrhu na zrušení náhradního plnění a navrhl dvě regulační hranice. Naopak trval na zrušení institutu osoby zdravotně znevýhodněné.

Jelikož autoři Reformy I, výše uvedení „deformátoři“, nemohli obejít pravidla EU, jež ukládají za povinnost o všem diskutovat s dotčenými subjekty, uspořádali, zejména 1. náměstek Šiška, **tzv. kulaté stoly**. Jak se ukázalo, nešlo o diskusi, nýbrž o nabubřelá a zamlžená představení Reformy I. Když na právě probíhajícím „kulatém stole“ někdo protestoval, dokonce na nich uváděl lživá sdělení, že na všech ostatních kulatých stolech všichni nutnost této reformy pochopili a že s ní souhlasí!

Když jsme poznali, že nejde o pokus něco opravdu zlepšit na základě konsensu všech, jichž se to týká, ale že jde o pevné rozhodnutí prosadit změny vedoucí k **převodu agendy na Úřady práce a uplatnění elektronické karty** (prý kvůli úspoře!), a že tudíž Reforma I bude za každou cenu (kterou zaplatíme my), začali jsme bojovat věcně o každou píď. A o všem jsme informovali nejen své členy, ale co nejširší veřejnost. Žádali jsme všechny o připomínky a názory k navrženým zákonům. Vyzývali jsme, aby ve svém okolí pokud možno informovali své známé a podíleli se na protestech.

1. března 2011 jsme formulovali, že pro nás jsou důležité hlavně tři zákony: Zákon, **kterým se mají změnit některé zákony v souvislosti se sjednocením výplat nepojistných sociálních dávek**, tedy zejména novela zákona 108/2006 Sb., o sociál-

ních službách, a to protože:

- způsob **výplaty příspěvku** na péči by byl zmatečný, nesmírně administrativně náročný a v důsledku by likvidoval model Independent Living pro poskytování osobní asistence v ČR;
- způsob **posuzování míry závislosti** by se významně změnil – stal by se nepřehledným a rozhodnutí by záleželo výhradně na posudkovém lékaři, pročež jsme se obávali velkých komplikací;
- prakticky by se likvidovala tzv. sousedská výpomoc, protože **by se zrušila výplata peněz do ruky**, ale každý by měl vyúčtovat vykonané úkony a ÚP by odesílal peníze přímo těmto osobám.

Zákonem **o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů se měla zrušit vyhláška č. 182/1991 Sb.:**

- navrženým zákonem se měly **snížit výdaje na mobilitu více než o 50%**, přičemž od roku 2013 lze očekávat další snížení;
- zrušily by se všechny **kompence pro osoby se zdravotním postižením spojené s průkazy TP, ZTP, ZTP/P**, a to bez náhrady, takže by například nebylo zřejmé, na základě čeho by se přiznávalo označení vozidel O1, které bylo vázáno na průkazku ZTP a ZTP/P;

- každé tři měsíce by musel příjemce dávky na mobilitu předkládat krajské pobočce ÚP **příjem všech společně posuzovaných osob**, což by byl při přiznané částce 200 Kč měsíčně neuvěřitelný nesmysl;
- **počet pracovišť**, kde občané mohli vyřizovat dávky pro osoby se zdravotním postižením, by se ze 400 redukoval na 226, čímž by se pro osoby se zdravotním postižením stal méně dostupným.

V zákoně, **kterým se měnil zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony mělo dojít k vážným změnám:**

- zrušil by se statut osoby zdravotně znevýhodněné,
- navrhlo se zrušení tzv. náhradního plnění,
- snížila by se částka podpory podle § 78 na 6 000 Kč, zrušila by se podpora podle § 76 aj.

16. března 2011 se některé věci kolem průkazek ZTP sice významným způsobem posunuly, avšak upozorňovali jsme, že bude velmi problematické je legislativně ukotvit do nového zákona o dávkách pro osoby se zdravotním postižením. Dále jsme nenalezali shodu v těchto bodech:

- **posuzování** míry závislosti na sociální péči, zejména pro na příspěvek na péči a další příspěvky,
- způsob **výplaty** příspěvku na péči a platby za poskytnuté sociální služby,
- příspěvek na mobilitu (MPSV ČR vycházelo z finanční základny roku 2010, NRZP ČR se drželo slíbených původních finančních výdajů na mobilitu, tj. úrovně roku **2009**, finanční rozdíl je přibližně 500 milionů korun),
- **15 % kapesné** pro osoby, které jsou v celoročních sociálních zařízeních, hodlali zrušit,
- nově zřízená funkce **asistenta sociální péče**, která měla nahradit jinou fyzickou osobu poskytující sociální péči,
- způsob **úhrady zdravotnických prostředků**, které nejsou plně hrazeny z veřejného zdravotního pojištění a v současné době mohou být dle vyhlášky č. 182/1991 Sb., hrazeny z prostředků sociálního zabezpečení,
- převod **kompetencí v dotacích** pro poskytovatele sociálních služeb z MPSV ČR na kraje.

Z toho důvodu NRZP ČR jednak **vyhlásila protestní shromáždění**, a to na **úterý 22. března 2011**. Byla to největší demonstrace osob se zdravotním postižením v Českých zemích

vůbec, v Evropě jedna z největších. Zároveň vyzvala k podpisům **petice**, v jejíž preambuli stálo: Považujeme níže uvedené návrhy zákonů, které jsou součástí tzv. „sociální reformy“, za návrhy, které poškozují osoby se zdravotním postižením a při jejichž aplikaci by došlo ke zhoršení kvality života těchto lidí.“ Pod peticí se shromáždilo více než 20 tisíc podpisů. Současně bylo shromážděno více než 24 tisíc podpisů pod petici ASNEPU ve věci průkazek ZTP. Mimo to sdělila do Bruselu střešové organizaci pro osoby se zdravotním postižením, tj. **European Disability Forum**, jež pracuje při Evropské komisi, co se zde děje. Ta oficiálně vyzvala naši vládu ke změně postupu.

31. března 2011 se uskutečnilo **připomínkové řízení na MPSV ČR** k návrhům zákonů, které předložilo MPSV ČR v rámci Reformy I. Průběh byl zcela v jejím duchu, takže se nejednalo o vypořádání připomínek jednotlivých připomínkových míst, jak to je jindy a jinde obvyklé, ale ministerstvo pouze obecně, případně v blocích, informovalo, nakolik je schopno ustoupit ze svých návrhů. Zúčastnilo se asi 40 subjektů a trvalo to 6 hodin. Bylo to chaotické, nesrozumitelné a téměř nedůstojné. Ministerstvo se rozhodlo pravděpodobně řešit vše silou. Zásadní, asi hodinová debata se vedla **o smyslu sociální karty**. 1. náměstek Šiška se snažil přítomným jej vysvětlit, to se mu však vůbec nepodařilo. Nikdo

z přítomných, a to včetně zástupců různých ministerstev, to nepochopil. Přesto MPSV na ní trvalo dál.

V rámci státní sociální podpory nebyly akceptovány naše zásadní připomínky, že způsob posuzování by vedl k tomu, že by u **malých dětí se zdravotním postižením** nebyly přiznávány stupně závislosti, což by významným způsobem tyto rodiny ovlivnilo. Tím by došlo k významnému zhoršení příjmové situace těchto rodin. Ministerstvo nezpracovalo ani naše zásadní připomínky, ani připomínky dalších připomínkových míst.

7. dubna 2011 uspořádala poslankyně Lenka Kohoutová v Poslanecké sněmovně – v Konírně seminář pod názvem „Sociální reforma, mýty a skutečnost“. Na něm se **hojně zúčastnili i členové APOA**. Jejich rozčilení z přímého kontaktu s arogancí neznalo mezí.

V průběhu všech těch měsíců, vždy, když se vše zadržlo natolik, že už jsme se s pracovníky MPSV nemohli pohnout dál, neboť oni měli buďto

své úmysly, nebo zadání, obraceli jsme se **přímo na ministra Drábka**. To se stalo mimo jiné i **7. dubna večer**. Zdůraznili jsme, že pro nás je nepřijatelné, aby byly **sociální karty** jako povinné platební karty a dále v žádném případě nebudeme souhlasit s tím, aby **příspěvek na péči byl poskytován poskytovateli služeb**. Dále, že trváme na tom, aby finanční základnou pro dávky pro osoby se zdravotním postižením byl rok **2009** a nikoliv rok 2010, jak navrhuje MPSV. V otázce **posuzování** míry závislosti trvalo ministerstvo na novém způsobu hodnocení podle deseti oblastí. Nicméně dohodli jsme se na kompromisu, že vyhláška o posuzování bude odložena.

Ještě **18. dubna 2011** se skoro nic nezměnilo, a přitom **vláda** o tom měla začít jednat. Vyzvali jsme všechny, aby se snažili témata medializovat, a vybavili jsme je následující argumentací.

- Nesouhlasíme se se sociální kartou, která by měla zároveň funkci platební karty, neboť umožní vytvářet **obrovskou databázi** o jednotlivých lidech, kteří budou pobírat jakoukoliv dávku.
- Nesouhlasíme s tím, aby příspěvek na péči byl zasílán přímo poskytovateli služby a nikoliv příjemci služby. Je to zásadní ideová změna v oblasti sociálních služeb, která **bere kompetence uživatelům**

služeb sociální péče. Důsledkem této změny by bylo, že osoby pečující by měly příspěvek na péči jako příjem ve vztahu k ostatním dávkám. Tím by mohly přijít například o sociální příplatek, nebo o příspěvek na bydlení.

- Považujeme za nepřijatelné, aby finanční základnou pro dávky sociální péče byl rok 2010, neboť v tomto roce došlo **ke krácení** především příspěvku na provoz motorového vozidla. Požadujeme, aby touto finanční základnou byl rok 2009.
- Nemůžeme souhlasit s nově navrženým systémem 10 oblastí pro posuzování míry závislosti na sociálních službách. Tento systém je zcela neprůhledný a nedává uživatelům sociálních služeb **právní jistotu**. Také odborné vyjádření Rehabilitační kliniky Albertov zpochybňuje navržený model posuzování.
- Nesouhlasíme s tím, aby nárok na příspěvek na kompenzační pomůcky do výše 35 tisíc neměly osoby, jejichž příjem přesáhne 6ti násobek životního minima. To by znamenalo, že příspěvek na kompenzační pomůcky nedostane osoba, která **pobírá ID a ještě pracuje**.
- Nesouhlasíme se zrušením kategorie **osoby zdravotně znevýhodněné**.

2. května 2011 jsme vyzvali opět všechny k vysvětlování, a to **poslancům**. V té době šlo o to, jak dopadne jejich hlasování. Po jednání ve vládě šlo stále ještě o toto:

- **sociální karta** jako platební karta,
- poskytování příspěvku na péči poskytovatelům péče **namísto uživatelům**,
- **návaznost** přiznávání průkazky ZTP a ZTP/P **na přiznání příspěvku** na péči či mobilitu,
- **posuzování** míry závislosti,
- **zrušení** některých kompenzačních příspěvků,
- objem **finančních** prostředků,
- podmínky žádostí o **dávky**.

Ministerstvo mezitím pracovalo na propagaci karty sociálních systémů. Médii proběhla informace, že také **příjemci důchodů budou muset mít tuto kartu** a také oni budou moci využívat finanční prostředky pouze jejím prostřednictvím. Tuto informaci již částečně korigoval předseda Vlády ČR, pan Petr Nečas, který uvedl, že nikdo nemůže nutit, aby kartu příjemce důchodu musel používat.

31. května 2011 jsme neobjevili žádné rozdíly mezi textem zákonů, které byly v Poslanecké sněmovně podány a naším vynuceným kompromisem s MPSV ČR. A tak jsme se

chystali v Poslanecké sněmovně prosazovat u jednotlivých poslanců další návrhy. Například aby nárok na průkaz ZTP nebo ZTP/P **nebyl závislý** na přiznání příspěvku na péči nebo na přiznání příspěvku na mobilitu.

Své pozměňovací návrhy jsme se snažili uplatnit v rámci jednání **Výboru pro sociální politiku** Poslanecké sněmovny, jež se uskutečnilo **30. srpna 2011**.

6. září 2011 jsme od Václava Krásky dostali tuto zprávu: „Před chvílí jsem dostal zprávu od pana ministra Jaromíra Drábka, že **příspěvek na péči zůstane tak, jak je v současné době...** Je na tom shoda v koalici. Samozřejmě však musíme počkat na konečné hlasování. Přesto věřím, že se nám společně podařilo zabránit zásadní změně v příspěvku na péči, která by nás všechny poškodila.“

20. září 2011 jsme obdrželi **otevřený dopis statutárních zástupců měst** ve věci **převodu agend dávek hmotné nouze, příspěvku na péči a dávek sociální péče pro osoby se zdravotním postižením z kompetence obcí** s rozšířenou působností na územně příslušná pracoviště **Úřadu práce ČR**. Stejně jako NRZP ČR upozorňovali, že tento převod kompetencí v tak krátkém čase **není možné zvládnout**. Právní systém a zákoník práce prakticky neumožňují delimitaci jednotlivých pracovišť a převod pracovníků z jedné organizace do druhé.

16. října 2011 se uskutečnilo připomínkové řízení ke čtyřem vyhláškám, které je nutné vydat k zákonům sociální reformy. MPSV ČR nevyhovělo nejen našim připomínkám, ale ani ostatních subjektů. Ministerstvo nepřijalo náš podnět a podnět VVZPO, aby na této kartě byl mimo **symbol** sluchově postižených také uváděn symbol osob se zrakovým či tělesným postižením, a to **podle druhu postižení** dané osoby. Vyhláška sklídila kritiku od zástupce ombudsmana a Úřadu pro ochranu **osobních údajů**, protože údaje, které mají být na kartě sociálních systémů, nejsou na rozdíl od jiných veřejných listin, uvedeny přímo v zákoně. Zmocnění v něm uvedené je formulováno tak, že by bylo možné pouhou vyhláškou zařadit mezi údaje na kartě i biometrické údaje, což je v rozporu s Ústavou ČR. Nesouhlas byl také s uvedením rodného čísla, neboť karta sociálních systémů má být také platebním prostředkem.

K novele vyhlášky o novém **posuzování míry závislosti** byla bouřlivá diskuse, v níž jsme o pár dní později pokračovali s 1. náměstkem V. Šiškou a s ministrem J. Drábkem.

31. října 2011 byly zveřejněny **zadávací podmínky na kartu sociálních systémů**. Bylo zřejmé, že zadávací podmínky nespĺňovaly náležitosti zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, že ji nebylo lze aplikovat na současný systém různých sociálních dávek. Jednotlivé zákony totiž zcela jasně stanoví, že z poskytovaných dávek by neměl příjemce platit za jejich doručení, případně za platby. Přitom podmínky zadávací dokumentace hovořily o tom, že výherce výběrového řízení bude mít **profit ze služeb klientům**, kterým bude poskytovat jednotlivé dávky.

Až do konce roku jsme se pokoušeli jednat ve věci **propadu příjmů**, jenž se kvůli Reformě I očekával od 1. 1. 2012 v rodinách. Jednalo se o **rodiny, jež mají v péči dítě nebo osobu se zdravotním postižením**, a které pobíraly do 31. 12. 2011 sociální příplatek vyšší než 2000 Kč vzhledem k tomu, že jejich příjem nedosahuje dvojnásobku životního minima. Nejvíce se totiž propad příjmů mohl dotknout těch rodin, které navíc měly přijít o rodičovský příspěvek prodloužený z důvodu zdravotního stavu dítěte a dosáhly jen na nižší stupeň příspěvku na péči. MPSV navrhlo jako dočasné řešení pro tyto situace žádat o **jednorázovou okamžitou pomoc ze systému pomoci v hmotné nouzi**. Tato dávka měla být vyplácena úřadem práce i opakovaně. Zdaleka jsme nebyli spokojeni s tímto nedůstojným řešením, najmě když odkaz na „chudinskou dávku“ byl téměř ministerským zaklínadlem.

Každý uživatel neformální péče musí doložit, jak využil příspěvek na péči, a to věrohodným způsobem. Proto bylo třeba uzavřít smlouvu již během měsíce ledna 2012, tedy od účinnosti zákona, pokud péče probíhala již v lednu.

Níže uvádíme **vzorovou smlouvu** o poskytování sociálních služeb poskytovaných asistentem sociální péče, který neposkytuje sociální služby jako podnikatel nebo v rámci rodiny, a o úhradě za tyto služby. Upozorňujeme, že od povinnosti uzavřít uvedenou smlouvu je osvobozen pouze zákonný zástupce příjemce péče. Je velmi důležité si vést evidenci o zaplacených částkách asistentům péče. Kontrolní orgán má totiž právo kontrolovat výši zaplacených částek.

Části napsané barevně se doporučuje upravit dle konkrétní individuální situace.

Smlouva č.

DOHODA O POSKYTOVÁNÍ NEFORMÁLNÍ SEBEURČUJÍCÍ OSOBNÍ ASISTENCE

podle § 51 občanského zákoníku v platném znění

I. Smluvní strany

**poskytovatel služeb – osobní asistent
(asistent sociální péče):**

bytem:

telefon:

číslo OP:

(dále jen asistent)

a

příjemce služeb – klient asistence:

bytem:

telefon:

číslo OP:

(dále jen klient)

uzavírají tuto dohodu o poskytování služeb neformální sebeurčující osobní asistence (dále jen asistence):

II. Předmět dohody

1. klient/ka je osobou, které byl přiznán 4. stupeň závislosti na péči jiné osoby. Předmětem této smlouvy je zajištění potřebné pomoci při zvládnání následujících životních potřeb: **Mobility, Orien-**

tace, Komunikace, Stravování, Oblékání a obouvání, Tělesná hygiena, Výkon fyziologické potřeby, Péče o zdraví, Osobní aktivity, Péče o domácnost.

2. Asistent poskytuje **sebeurčující osobní asistenci**, která spočívá v dopomoci člověku s tělesným postižením při všech činnostech, které nemůže v důsledku postižení dělat sám.

3. **Místo a čas** konání asistence závisí na dohodě mezi asistentem a klientem.

4. Asistent vstupuje do služby na **zkušební dobu** dvou měsíců. V této době se zaškoluje a učí se organizovat službu tak, aby byla co nejefektivnější.

5. Obě strany se dohodly, že klient

ALTERNATIVY:

I. ohlásí asistenta úřadu práce **jako jednu z nepravidelně pečujících osob** a klient jí bude směny hradit alespoň částečně z příspěvku na péči a částečně z vlastních zdrojů.

II. jako **hlavní pečující osobu** a bude jí směny hradit alespoň částečně z příspěvku na péči.

III. **neohlásí asistenta úřadu práce, neboť asistent není financován ze státního příspěvku na péči**, nýbrž mu bude směny hradit pouze z vlastních zdrojů.

III. Dohodnutá odměna

1. Klient se zavazuje uhradit asistentovi **poplatek za každou hodinu** odpracovaných služeb asistence. V případě kratšího trvání poskytování služby náleží asistentovi poměrná část výše úhrady

2. **Smluvní strany** se dohodly, že výše tohoto poplatku činí _____ Kč/hod (slovy: _____ korunčeských za hodinu), a to

a) 1x měsíčně převodem na účet číslo, nebo

b) v hotovosti bezprostředně po poskytnutí služby.

Asistent potvrdí příjem peněz příjmovým dokladem.

3. Klient je povinen **uhradit** poplatek za uplynulý kalendářní měsíc vždy do 10. dne následujícího měsíce.

4. Klient je srozuměn se skutečností, že pokud **neuhradí včas** a řádně poplatek výše uvedený v čl. III/1, může asistent v následujícím měsíci **odmítnout pokračovat** ve službě.

5. Jestliže klient neuhradí poplatek za poskytování služeb asistence ani po 2. upomínce, je asistent

oprávněn okamžitě písemně **odstoupit** od této dohody.

6. Asistent je oprávněn **domáhat** se úhrady dlužné částky.

IV. Počet hodin a průběh asistence a vykazování služeb

1. Počet hodin v měsíci, které má asistent u klienta odpracovat **měsíčně** (týdně či denně) se řídí vzájemnou dohodou smluvních stran, a to vždy nejpozději **do počátku měsíce**, v němž má dohodnutý počet hodin platit.

2. **Průběh** asistence se řídí vzájemnou dohodou smluvních stran, a to vždy nejpozději **před započítáním služby** v každý den, v němž má dohodnutá služba probíhat.

3. **Změny** v dohodnutých časech, termínech a průběhu musí být předem a zřetelně **ohlášeny** druhé smluvní straně v takovém předstihu, aby si tato stačila zařídit záležitosti potřebné ke kompenzaci konkrétní změny. Podle druhu změny si strany stanoví potřebné lhůty takto:

a) změna termínu služby: alespoň 7 dní předem

b) změna času nástupu a ukončení služby: 1 den předem

c) změna průběhu služby: 1 den předem, pokud je potřebné zvláštní vybavení

V. Povinnosti asistenta

1. Fyzická osoba poskytující služby asistence (asistent) je **proplácena** klientem.

2. Asistent se svědomitě školí podle klientových pokynů v **úkonech** asistence, a zavazuje se, že bude náležitě zacházet a hospodařit se svěřeným majetkem a předcházet případným poškozením a znehodnocením.

3. Asistent je povinen dodržovat **mlčenlivost** o skutečnostech týkajících se soukromí klienta, tato povinnost trvá i po skončení práce vykonávané na základě této dohody.

4. Asistent se podle pokynů klienta proškolí v dodržování **bezpečnosti práce** (stvrzení podpisem na seznam – tzv. Havarijní dotazník), event. v zásadách ochrany vlastního zdraví při pohybu s imobilními osobami, v první pomoci a v zacházení s kompenzačními pomůckami.

5. Asistent se **o průběhu** služby domlouvá s klientem.

6. Asistent se zavazuje, že bude svědomitě **dodržovat** předem domluvené termíny, dbát na zdraví své i klientovo, bude se ke klientovi chovat ohleduplně a zdrží se jakéhokoliv jednání, které by bylo v rozporu se zájmy klienta.

7. Asistent je povinen v případě **nemoci** nebo jiných vážných příčin bránících ve výkonu asistence neprodleně informovat klienta.

VI. Povinnosti klienta

1. Klient je povinen **vyškolit** asistenta v úkonech asistence.
2. Klient sám řídí uskutečňování **svých osobních** cílů pomocí služby, tzn. že přizpůsobuje průběh služby tomu, jak se vyvíjejí.
3. Klient se zavazuje platit **poplatek** ve smyslu článku III. této dohody.
4. Klient se zavazuje asistenta **průběžně instruovat** v úkonech asistence, poskytnout mu veškeré dostupné informace a vytvářet podmínky pro co nejlepší provádění pracovních úkonů.
5. Klient **sám organizuje** práci asistenta, reaguje při tom na oprávněné požadavky a opodstatněné připomínky.
6. Klient je povinen **přizpůsobit co nejvíce podmínky** svým potřebám, tzn. opatřit si nutné kompenzační pomůcky, jako např. madla, zvedák, výtah či nájezd apod.
7. Klient se zavazuje, že bude zadávat asistentovi jen takové úkoly, které **nejsou v rozporu** s platnými zákony a s obecně přijatými pravidly slušnosti, zdržuje se jakéhokoliv jednání, které by bylo v rozporu se zájmy asistenta.
8. Klient se zavazuje, že bude svědomitě **dodržovat** předem domluvené termíny, dbát na zdraví své i asistentovo a bude se k asistentovi chovat ohleduplně.
9. Klient je povinen **umožnit** (nikoliv opatřit) asistentovi stravování (za stravu je možné dohodnout úhradu), hygienu a přiměřený odpočinek.
10. Klient se zavazuje, že bude dodržovat **mlčenlivost** o skutečnostech týkajících se soukromého života asistenta.
11. Klient je povinen poskytovat asistentovi **informace** o organizačních záležitostech týkajících se výkonu asistence.
12. Klient je povinen v případě **nemoci** nebo jiných vážných příčin bránících ve výkonu asistence asistenta neprodleně informovat.

VII. Ukončení poskytování služby

1. **Smluvní strany** se dohodly, že služby mohou být ukončeny:
 - dohodou smluvních stran
 - úmrtím jedné ze smluvních stran
 - výpovědí.

2. Obě smluvní strany mohou dohodu vypovědět bez udání důvodu a musí o tom informovat druhou stranu nejméně **dva měsíce** předem.

3. **Obě strany** mohou odstoupit od této dohody pro opakovaná **vážná porušení** dohodnutých podmínek (neplacení úhrad), nebo nedodržování obecně přijatých zásad slušnosti.

4. Při ukončení asistence musí dojít k **finančnímu vypořádání**.

VIII. Závěrečná ustanovení

1. Smluvní strany prohlašují, že tato smlouva je projevem jejich skutečné, opravdové a svobodné **vůle**.

2. Vztahy touto smlouvou výslovně neupravené se řídí ustanoveními **Občanského zákoníku**.

3. Dohoda se uzavírá na dobu **neurčitou** a nabývá platnosti a účinnosti dnem podpisu.

4. Tuto dohodu lze **měnit** písemnými dodatky, pakliže se obě strany dohodnou na konkrétní změně nějakého ustanovení, nebo jestliže hladký chod služby vyžaduje ustanovení dodatečné.

5. Tato dohoda je **vyhotovena** ve dvou výtiscích. Jeden náleží asistentovi, druhý si ponechá klient.

V _____

klient

asistent

REFORMA I – POSUZOVÁNÍ

Kromě zaměstnávání byl součástí celého jednání o reformě zápas mezi MPSV ČR a NRZP ČR při **přípravě vyhlášky**, kterou se mělo stanovit bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení. Vyhláška byla přílohou návrhu zákona, kterým se měnil zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, sněmovní tisk 372.

Za MPSV ČR vedl většinou jednání ředitel odboru posudkové služby R. Čevela, někdy ředitel sekce J. Král, účastnili se A. Zvoníková, J. Wernerová, A. Váňová a další – případně i z odboru sociálních služeb, za ČSSZ D. Gajdošík a D. Barbuš, **za NRZP ČR** se zúčastňovali V. Krása, J. Hutař, T. Tesařová, zpočátku M. Balabán a J. Hrdá.

8. července 2011 se uskutečnil na MPSV ČR **workshop odborníků** na tuto problematiku z řad lékařů, fyzioterapeutů, ergoterapeutů, sociálních pracovníků a zástupců organizací osob se zdravotním postižením. Vedl jej R. Čevela a dozvěděli jsme se, že ta největší chyba dosavadního testování, tj. neadresnost pouhých **čtyř kategorií**, zůstane! Dále že MPSV ani o píď nehodlá ustoupit od dalších pro nás podstatných závad, a to od toho, že rozhodují **posudkoví lékaři**, a tudíž také

od plánovaných **deseti posuzovacích oblastí**. Prý je to dle MKF-ICF, ADH a Who2 a vše vlastně posuzuje **tým(!)** – byť funguje v čase: 1. první zprávu podá ošetřující lékař, 2. potom sociální pracovník provede šetření, 3. zpracování posudku udělá smluvní lékař (smlouva s ČSSZ) na základě těchto zpráv a nakonec 4. lékař okresní správy s atestací z posudkového lékařství vydá rozhodnutí.

Na všechny **otázky a námítky** z pléna odpovídali členové MPSV jen ujištěním, že na všem se pracuje (nefeklí, že vše mají již skoro rok hotové, to jsme pochopili mnohem, mnohem později). R. Čevela slíbil, že teprve na základě tohoto workshopu připraví návrh vyhlášky s tím, že její přípravu bude důsledně konzultovat s NRZP ČR! A že budou také připravovat metodiku, kterou budou zase se všemi konzultovat!

Poté MPSV předložilo pro nás na-prosto nepřijatelný návrh, podle nějž by na příspěvky dosáhlo jen minimum osob. Rozhodli jsme se tedy, že **NRZP ČR navrhne** do pondělí 1. srpna 2011 vlastní představy, co všechno by měla zmíněná vyhláška obsahovat a všechny členy i veřejnost jsme vyzvali k zaslání námětů.

Dle našeho návrhu **vyhláška měla obsahovat** přesný popis způsobu posuzování zvládnutí základních životních potřeb a způsob jejich hodnocení, a to včetně vyjmenování odborníků, kteří se budou na posuzování podílet, dále jasná kritéria jednotlivých posuzovaných oblastí,

každý posuzovaný klient by měl mít možnost se k nim vyjádřit. Cílem bylo získat **právní jistotu** pro osoby se zdravotním postižením a možnost účinné obrany při pochybení správních orgánů.

Vzhledem k podobě zákona o sociálních službách a zákona o dávkách pro osoby se zdravotním postižením nešlo ve vyhlášce upravit věci, které by šly nad rámec uvedených zákonů. Další dva měsíce jsme se tedy skoro každý týden dohadovali o jednotlivých ustanoveních. Na podobu vyhlášky jsme měli zcela rozdílný názor. Ministerstvo vůbec nechtělo akceptovat, že by **lékaři posudkové služby nesměli rozhodovat bez jiných odborníků a že by se měla účastnit osoba**, které se posuzování týká a mohla by si přizvat příslušného odborníka.

Ještě ani **12. října 2011** jsme nedošli k žádnému kompromisnímu návrhu. A proto **1. listopadu 2011** svolalo MPSV jedno z jednání za účasti vysokého představitele MPSV ČR, tj. náměstka D. Kafky. Na přetřes se dostal další problém, že připravovaná vyhláška **není uzpůsobena na posu-**

zování nároků na průkazky TP, ZTP a ZTP/P a na hodnocení nároků na příspěvek na mobilitu. Při jeho použití by dokonce ani vozičkáři V. Krása a J. Hutař nemohli tuto průkazku dostat. Přitom NRZP ČR dlouhodobě prosazovala, aby především hodnocení nároku na průkazky TP, ZTP a ZTP/P nebylo spojeno s posuzováním nároku na příspěvek na péči. Byli jsme přesvědčeni, že ministerský návrh vyhlášky způsobí, že desetitisíce lidí nebudou mít nárok na průkazku, případně ztratí nárok na příspěvek na mobilitu. Přesto MPSV ČR hodlalo poslat návrh vyhlášky do připomínkového řízení a po jeho ukončení ji vydat.

V každém případě jsme se nehodlali vzdát bez boje a nepřestali jsme usilovat o to, aby **vyhláška stanovila jasná kritéria** pro posuzování nejen míry závislosti, ale i případné nároky na průkazky či na dávky. Vznесли jsme tedy zásadní požadavek, aby za základ nové vyhlášky byl vzat náš návrh.

21. listopadu 2011 se sešli opět zástupci NRZP ČR s pracovníky MPSV ČR a s ministrem J. Drábkem, aby se pokusili naposledy nalézt shodu ve znění vyhlášky. Nakonec za neuvěřitelného argumentačního úsilí a díky vyjednávacímu umění Václava Krásky jsme dosáhli jak v samém znění vyhlášky, tak v příloze takových formulací, aby tam vždy bylo něco, co je relevantní pro dosavadní příjemce příspěvků a držitele průkazek. Dohodnutým zněním novely vyhlášky č. 505/2006 Sb. tedy došlo **k úpravám, které zamezí nejtvrdějším dopadům při posuzování míry závislosti při posuzování nároků na příspěvek na péči, příspěvek na mobilitu a průkazky TP, ZTP a ZTP/P.** Považujeme za daných okolností dohodnuté znění vyhlášky za maximálně možný kompromis, neboť se nám podařilo **z původně 35 činností,** které jsou v jednotlivých oblastech životních potřeb, rozšířit **na 70 činností.** Dále se nám podařilo zcela nově upravit v příloze **oblast mobility** tak, aby podle ní bylo možné hodnotit příspěvek na mobilitu a průkazky TP, ZTP a ZTP/P. Věnovali jsme se také ostatním oblastem, zejména osobním aktivitám.

V § 1 uvedené vyhlášky, odst. 3 jsme **rozšířili oblasti,** ve kterých se hodnotí zvládání základních životních potřeb. V odst. 4 formulace „kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo **poruchy těžké**“ znamená, že za neschopnost zvládání základní životní potřeby bude považováno podle MKF 50%ní postižení. Dále se nám podařilo prosadit, aby u lidí s metabolickými a jinými poruchami bylo

považováno za neschopnost zvládat základní životní potřeby stav, kdy tito lidé budou mít odborným **lékařem nařízený režim,** který jim nebude umožňovat provádění jejich aktivit v přijatelném standardu. Bude to v situaci, kdy lidé s postižením například cystickou fibrózou nebudou moci jít do běžného prostředí kvůli infekci.

Nevyřešily se však podstatné problémy při posuzování míry závislosti, které byly již v předchozí právní úpravě, a které nadále přetrvávají. Dlouhodobě nesouhlasíme se čtyřmi kategoriemi míry závislosti a hodnocením deseti životních potřeb. Jsme přesvědčeni, že novela vyhlášky, i v kompromisním znění, nepovede ke zlepšení systému posuzování.

JEDENÁCTERO ZÁSAD

Zásada č. 1

- Podle § 3, odst. d) novely zákona č. 108/2006 Sb. se základní lidské potřeby naplňují a posuzují **v přirozeném prostředí**.
- Je nutné trvat na posouzení: **i v prostředí, jež je bariérové** (i z hlediska orientace).
- Zdůvodnění: přirozené prostředí (tj. nejen byt, ale i zaměstnání a další místa, kam člověk zavítá) **není standardizované**.

Zásada č. 2

- Podle § 9, odst. 5) novely zákona č. 108/2006 Sb. se za zvládnutou základní životní potřebu považuje, je-li zvládnuta **v přijatelném standardu**.
- Je nutné trvat na posouzení: **v porovnání s vrstevníkem**.

- Zdůvodnění:

- přijatelný standard není nikde definován,
- sociální práce používá **test vrstevníka**:
 - někdo bez postižení,
 - stejný věk,
 - sociální kontext jako posuzovaná osoba.
- **například** čtrnáctiletý kluk

s postižením z malého města by měl mít **vyrovnané příležitosti** jako jiný stejně starý kluk z téhož města bez postižení,

- a měl by tudíž mít **takové kompenzace**, aby mohl navštěvovat zdejší školu, sportovat (dle své záliby a svých schopností) atp.

Zásada č. 3

- Podle § 8 novely zákona č. 108/2006 Sb. se za zvládnutou považuje, jestliže při tom z důvodu svého zdravotního postižení osoba **nepotřebuje každodenní pomoc, dohled nebo péči** jiné fyzické osoby.
- Je nutné trvat na posouzení: zda osoba posuzované aktivity ne-zvládne bez druhé osoby (conditio, sine qua non).

Zásada č. 4

- Ve správním řádu v §§ 50–57 se upravuje právo užít **všech důkazních prostředků**.
- Je nutné trvat na tom, že při posuzování: se musí brát v úvahu **odborné posudky**, jež posuzovaná osoba **považuje za důležité** (i dodá-li je sama), a dále, že musí být přizvána k osobnímu jednání, přeje-li si to.

Zásada č. 5

- Podle § 3 novely vyhlášky 505/2006 Sb. se při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby hodnotí **tělesné struktury i funkce**, a to například duševní, mentální, smyslové, oběhové, dechové a dalších vnitřních orgánů, včetně hrubé a jemné motoriky, a funkce hlasu, řeči a kůže.
- Je nutné co nejvíce doložit: **které struktury či funkce nejsou v pořádku**.

Zásada č. 6

- Podle § 1, odst. 4) novely vyhlášky 505/2006 Sb. se za nezvládnání považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje **úrovně úplně poruchy nebo poruchy těžké**.
- Znamená to, že podle škály MKF-ICF klesla schopnost **pod 50 %**.
- Je nutné co nejvíce doložit: že funkční schopnosti vskutku **poklesly pod 50 %**, a trvat na tom, že odborné posudky se budou brát v úvahu.

Zásada č. 7

- Podle § 2 novely vyhlášky 505/2006 Sb. se za zvládnutou považuje, pokud je **rozsah** duševních, mentálních, tělesných a smyslových **funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládnání** základní životní potřeby.

- Je nutné trvat na posouzení: zda ke zvládnutí rozsah schopností opravdu **stačí** a zda je to **pravidelně**.

Zásada č. 8

- Podle § 2 novely vyhlášky 505/2006 Sb. se považuje za zvládnutou, když je fyzická osoba schopna **rozpoznat, provést a zkontrolovat** správnost zvládnutí základní životní potřeby.
- Je nutné trvat na posouzení: zda toho posuzovaná osoba opravdu je **schopna**.
- Zdůvodnění:

- Osoba se **smyslovým, mentálním či duševním** postižením není vždy s to rozpoznat, že se má příslušná aktivita provést a poté nedokáže i zkontrolovat, zda byla provedena správně.
- Osoba s **fyzickým** či **vnitřním** postižením ji ne vždy může provést.

Zásada č. 9

- Podle § 2 novely vyhlášky 505/2006 Sb., se přihlíží k výsledku **rehabilitace a k adaptaci** na zdravotní postižení.
- Je nutné trvat na vysvětlení: **podle jakých kritérií** se výsledky posuzují, a na tom, že i s těmito vlivy posuzovaný aktivitu **zvládá nějakým svým, tj. nestandardním způsobem**.
- Zdůvodnění: Způsob zvládání se nedá odvodit z papírů, **směrodatný důkaz je v ověření jejich opravdového zvládání**.

Zásada č. 10

- Podle § 9, odst. 5) novely zákona 108/2006 Sb. se posuzuje **s využíváním běžně dostupných** pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím kompenzační zdravotní pomůcky.
- Je nutné trvat na posouzení: **i tam, kde nelze** používat kompenzační zdravotní pomůcky.
- Zdůvodnění: Zásadní je:
 - že jsou **běžně dostupné, tzn. použitelné v běžném prostředí,**
 - **přijatelný standard,**
 - například **schody pro vozičkáře** nebo **nedostatek světla pro odezírajícího** způsobí, že aktivity nelze provést v přijatelném standardu ani s pomůckami.

Zásada č. 11

- Podle § 2 novely vyhlášky 505/2006 Sb., se při **kolísavém stavu** zkoumá stav za jeden rok a bere se **převažující stav**.
- Je nutné trvat na tom, aby: se stav sledoval **celý jeden rok** a žádat vysvětlení, **podle jakých kritérií** se výsledky posuzují.
- Zdůvodnění: Ani zde se způsob zvládání aktivit nedá odvodit z papírů, **směrodatný důkaz je v ověření jejich opravdového zvládání v nějakých intervalech**.

Nastavená laťka

- je tak aby bylo **zcela zřejmé**:
- když posuzovaná osoba **nezvládne jednu jedinou** činnost z uvedených, znamená to, že **nezvládne spoustu dalších** pro život nezbytných.
- Například **chůze po nerovném povrchu** = neschopnost v přijatelném standardu (bez nebezpečí) přejít také kluzkou nebo jinak problematickou plochu.
- Například neschopnost **nalít nápoj a naporcovat stravu** = neschopnost také zkontrolovat jejich kvalitu.
- Například není-li možné vždy bez pomoci či dohledu i přizpůsobenou **toaletu použít včas** = není ani možné se na ní sám plně obsloužit.

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ, VZP A OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Zpočátku roku rozvířila veřejné mínění akce lékařů „**Děkujeme, odcházíme**“. Občanům s chronickým onemocněním nebo s těžkým zdravotním postižením však nahнала strach, těm totiž nešlo o mzdy, ekonomické ohodnocení, pozice či úspory, ale **hrozilo** jim, že dnem 1. března, jim začne jít doslova o život. Že se stali rukojmím v této akci, jsme považovali za velmi neseriózní.

Dále se jednalo o přenechání zdravotnických prostředků, například vozíků do vlastnictví pojištěnce pomocí již dříve dohodnuté „Dohody o navrnání“ a řešení některých situací. **Za VZP ČR** jednala Taťána Soharová, ředitelka odboru léčiv a zdravotnických prostředků, Martin Jelínek, vedoucí oddělení zdravotnických prostředků a Jiří Matějček na straně druhé.

Diskutovalo se také o možnosti **výměny vozíku** před skončením jeho užívací doby v případě změny zdravotního stavu pojištěnce-uživatele. Zástupci VZP ČR prohlásili, že je vždy možné, aby ošetřující lékař okamžitě předepsal nový, odpovídající vozík. Dá se předpokládat, že tento institut sice bude nejčastěji využíván u dětí, ale lze ho aplikovat i u dospělých pojištěnců.

Problémem zůstává, že si osoby se zdravotním postižením **nemo-**

hou ponechat zapůjčený vozík při změně pojišťovny. Brání tomu neexistence smluv o přeúčtování zdravotnických prostředků mezi jednotlivými zdravotními pojišťovnami. V praxi to pak znamená, že pojištěnci-uživatelé musí propůjčený vozík pojišťovně, od které odcházejí, vrátit (přestože třeba jde o vozík s doplatkem, který jim nemůže pojišťovna, od které odcházejí, žádným způsobem uhradit) a následně si dát lékařem předepsat a od pojišťovny, ke které přecházejí, i uhradit zcela nový vozík (u „doplatkových“ vozíků si musí znovu uhradit potřebný, finanční rozdíl!).

NRZP ČR vstoupila prostřednictvím svého právníka Zdeňka Žižky do jednání s ředitelem SUKLU Martinem Benešem. Chtěli jsme porozumět **lékové politice**, a zabránit tak neúměrnému zvyšování doplatků za léky.

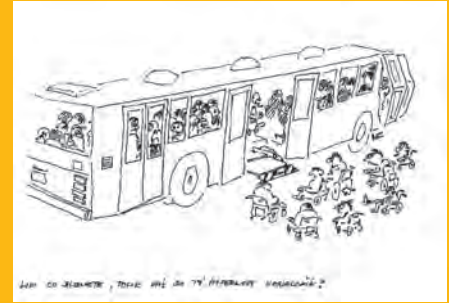
Nejen MPSV ČR, ale také MZ ČR navrhlo **reformu zdravotnictví**, jež hrozila těžkým dopadem na osoby se zdravotním postižením. Především standardy a zvýšení poplatků se nám jeví jako velmi rizikové. Ministerstvo s námi přes všechny výzvy vůbec nekomunikovalo. Proto NRZP ČR sama urychleně vytvořila **pozměňovací návrh** k návrhu zákona, kterým se měnil zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění. Mělo se jím zabránit zvyšování povinné spoluúčasti na zdravotní péči u osob, jejichž jediným příjmem je invalidní důchod. Obrátili jsme se na jednotlivé poslance se žádostí, aby nás v tom podpořili.

Ještě **v červnu** ministr Leoš Heger nereagoval na žádné naše podněty, ačkoliv první část zdravotnické reformy byla již těsně před hlasováním ve třetím čtení v Poslanecké sněmovně. Součástí reformy mělo být také, že přijdeme o podpůrné a doplňkové léky, zaplatíme za každý lék poplatek 50,- korun, za každý den v nemocnici budeme platit 100,- korun, zanikne svobodná volba lékaře, sníží se dostupnost zdravotnických pomůcek a další věci, přičemž překupníci za dodávky očkovacích látek dostanou miliardy korun. Proto NRZP ČR uspořádala **28. června 2011** před ministerstvem zdravotnictví **happening**, jehož heslem bylo „**PANE MINISTŘE MLUVTE S NÁMI!**“.

Navzdory této akci jsme s ministrem zdravotnictví L. Hegerem neuzavřeli žádnou dohodu. Přitom pozměňovací návrhy, které byly logické a neměnily nijak významně reformní úsilí vlády, **by zmírnily dopady novely zákona** na osoby se zdravotním postižením. První měl totiž řešit situaci osob, které **potřebují potraviny**, jež jsou jedinou a účinnou možností léčby závažných onemocnění. Druhý se týkal poplatku 100,- Kč za pobyt na lůžkovém oddělení zdravotnického zařízení. Navrhli jsme **omezit dobu placení poplatku** stejně tak, jak je tomu ve všech Evropských zemích. Nic z toho, oč jsme se snažili, se nepodařilo.

Až **18. října 2011** v rámci konference na Medical Fair hovořil Václav Krása s ministrem zdravotnictví L. Hegerem o problému **potravin jako jediného léčebného prostředku**. Na základě tohoto rozhovoru jsme **opět připravili pozměňovací návrh** novely zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, který měl tento velmi dramatický problém vyřešit. Trápilo nás totiž, že pokud by nebyla novela provedena, lidé s metabolickými poruchami by si museli hradit veškeré speciální potraviny sami. Cena těchto potravin je podle druhu nemoci od 150 - 300 tisíc korun ročně, což znamená, že pro tyto rodiny by se staly nezbytné potraviny nedostupné. Požádali jsme osoby se zdravotním postižením i veřejnost, aby oslovili poslance ve svém okolí a požádali je o pomoc. Pozměňovací návrh jsme předali také poslankyním J. Chalánkové (TOP 09), L. Kohoutové (ODS), V. Lesenské (ČSSD) a D. Navrátilové (VV).

Ministerstvo zdravotnictví však **rovněž připravilo svůj pozměňovací návrh** k tomuto problému, a přijat byl tento. Avšak návrh je nedostatečný a hrozí, že potřební mohou mít v příštím roce velké problémy. Ministr L. Heger nás tentokrát ujistil, že pokud by se ukázala úprava zákona jako nedostatečná, je připraven okamžitě podat krátkou novelu, která by problém řešila podle našeho návrhu.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ A OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Dne **25. 5. 2011** vyšla ve sbírce zákonů vyhláška č. 147/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných. Díky vstřícnosti ministra školství Josefa Dobeše se nám **do vyhlášky podařilo doplnit** na poslední chvíli dvě důležité věci.

Především došlo k úpravě § 3, odst. 4, takže škola již nemůže odmítnout vzdělávání formou individuální integrace v běžné škole, pokud taková škola nemá podmínky k takovému vzdělávání. Školy na příště musí dbát na to, aby svoje **prostředí či personální obsazení přizpůsobily ke vzdělávání** žáků a studentů s těžkým zdravotním postižením.

Velmi významná je změna § 7, který upravuje hlavní **činnosti asistenta pedagoga**. V odst. 1 písmene d) § 7 se uvádí, „že mezi hlavní činnosti asistenta pedagoga patří nezbytná

pomoc žákům s těžkým zdravotním postižením při sebeobsluze a pohybu během vyučování a při akcích pořádaných školou mimo místo, kde škola v souladu se zápisem do školského rejstříku uskutečňuje vzdělávání". To znamená, že škola už nebude moci požadovat, aby o přestávkách byl přítomen osobní asistent a vykonával úkony sebeobsluhy u žáka s těžkým zdravotním postižením.

PARKOVÁNÍ OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

18. srpna 2011 dopisem ministr L. Hampl reagoval na obavy, že by ministerstvo dopravy nekrylo ztrátu ve veřejné hromadné dopravě komerčním dopravcům při **poskytování slev** z jízdného pro osoby se zdravotním postižením a jejich průvodce. MD ČR neuvažuje o tom, že by jakýmkoli způsobem krátilo finanční kompenzace přepravcům ve veřejné dopravě.

7. října 2011 vyšla ve sbírce zákonů **vyhláška** ministerstva dopravy č. 290/2011 Sb., kterou se měnila vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 30/2001 Sb., kterou se provádějí **pravidla provozu na pozemních komunikacích** a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

Tato vyhláška stanoví podobu **parkovacího průkazu** označující vozidlo přepravující osobu s těžkým zdravotním postižením (číslo O7). Od tohoto data bylo možné požadovat **výměnu**

dosavadních označení O1 za tento průkaz. Tento parkovací průkaz má **mezinárodní platnost**, takže je použitelný i v zahraničí.

Výměnu dosavadního označení O1 za parkovací průkaz provádí bezplatně **odborní sociální péče obcí s rozšířenou působností**. Označení O1 pozbývá platnosti 31. 12. 2012, to znamená, že je nezbytné, aby každý držitel tohoto označení se dostavil k jeho výměně za parkovací průkaz. Na parkovací průkaz se vztahují všechny úlevy z pravidel silničního provozu, která se dosud vztahují k označení O1.

ÚMLUVA OSN O OSOBÁCH SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

NRZP ČR poslala dotazník, který byl určen k přípravě zprávy o plnění závazků plynoucích z Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením, vyplývajících pro ČR z ratifikace Úmluvy. Česká republika ratifikovala Úmluvu v roce 2009 a **je platná pro ČR od 28. 10. 2009**.

Vláda ČR byla povinna **do 28. 10. 2011 vypracovat zprávu** o plnění opatření přijatých za účelem plnění závazků podle této Úmluvy. Osoby se zdravotním postižením měly současně právo poslat Výboru OSN pro práva osob se zdravotním postižením vlastní **alternativní zprávu**. O spolupráci na přípravě této zprávy byly požádány všechny osoby se zdravotním

postižením a zároveň dostaly k dispozici Úvodní zprávu České republiky, kterou vypracovalo MPSV ČR.

NRZP ČR připravila společně s MDAC, Ligou lidských práv a dalšími organizacemi, alternativní zprávu k plnění Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením.

VEŘEJNÉ SLUŽBY

K hájení práv osob se zdravotním postižením patří nejen vyjednávání o řešení na úrovni legislativy, ale také o **pravidlech pro veřejné občanské služby**. Tam se snažíme vždy za-
komponovat taková ustanovení, jež zohledňují zvláštnosti v uspokojování potřeb našich cílových skupin. Takto pokračujeme ve vyjednávání například s Českými drahami o vylepšování podmínek pro cestování osob se sníženou mobilitou a orientací.

VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY, KONFERENCE A JEDNÁNÍ

Součástí novely zákona o sociálních službách je povinnost profesního čtyřladvacetihodinového vzdělávání, jež je akreditované. Je tedy zřejmé, že vzrostla potřeba **akreditovaných** vzdělávacích programů, jež by organizace byly schopny smysluplně využít ke své práci a přitom zaplatit. APOA sice hodlala připravit **k akreditaci** některé z těch žádaných, ale při pracovním zatížení, do něhož nás

dostala Reforma I, to nebylo možné. Pomáhala tedy svým členům-poskytovatelům alespoň do doby uzákonění této povinnosti (tj. do konce roku 2011) tím, že **programy** zaměřené na osobní asistenci a kvalitu služeb nabízela za velmi zlevněné ceny. Vzhledem k tomu, že akreditace budou napříště potřebné ze zákona, pokusí se správní rada dohodnout s nějakou vzdělávací agenturou.

APOA v roce 2011 **nabídla organizacím čtyři kursy**, jež se týkaly převážně standardů kvality sociálních služeb. Velmi zajímavá byla spolupráce s organizací Muži-Ženy, jež se týkala školení a praxí tzv. profesionálních pomocníků v projektu **Zrcadlová pomoc**. Jsou to lidé, kteří ačkoliv sami mají nějaké postižení, pomáhají klientům s postižením ještě těžším.

Dále uspořádala dvě **výjezdní zasedání**, jejichž součástí byly semináře pro správní a dozorčí radu. Témata seminářů se týkala standardů kvality sociálních služeb a zejména kvůli Reformě I chystané vyhlášky pro posuzování závislosti.

Jako naději pro osoby s těžkým postižením rukou, že i navzdory tomu mohou pracovat s počítačem, viděla předsedkyně Jana Hrdá **kurs ovládnutí počítače hlasem** v rámci projektu Duhový most, který připravilo občanské sdružení Polovina nebe. S pomocí softwarových aplikací MyVoice, MyDictate a NewtonDictate mohou napříště bez cizí asistence pracovat s internetem, psát texty nebo vyřizovat elektronickou poštu. Když tento kurs absolvovala, zakou-

pila APOA tento software jednak pro svou práci, jednak **pro půjčování**.

Pro individuální práci s člověkem s postižením, jež mu má vytvořit ideální podporu kompenzující postižení, pořádalo v Praze sdružení Quip pod názvem **Plánování zaměřené na člověka**. Vyučovali v něm lektoři z Velké Británie, Německa, Rakouska etc. o různých systémech podpory zahrnující nejen finanční pomoc, ale také pomoc blízkých a dalších osob, prostředí, vybavení atp. Důležité v těchto systémech je zaměření na osobní přání adresáta podpory, jež se týká způsobu života a toho, čeho chce dosáhnout.

Plně zaplněný sál pracovníky z úřadu práce, z magistrátu, obcí a z odborů pro osoby se zdravotním znevýhodněním, poskytovateli sociálních služeb, zaměstnavateli i samotnými osobami se zdravotním znevýhodněním, a to veškerými cílovými skupinami s rodinami, byl v Liberci při **debatě s pracovníky z MPSV** o Reformě I. Ti se snažili odpovídat přímo všem přítomným, přičemž zástupcům MPSV bylo mnohdy horko, nevěděli, jak se vykroutit z dotazů, které jim nebyly příjemné.

Poté jednala Lenka Zimmermannová přímo s ministrem Jaromírem Drábkem a s jeho poradcem Jaroslavem Dembinným o novém **systému kontrol zaměstnavatelů osob se zdravotním postižením**.

V Ostravě pracovní skupina Občané s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením Komunitního plánování uspořádala 6. ročník

konference o týmové spolupráci (zdravotnictví, školství, sociální sféra) „**Osobní asistence - možnost prožít život lépe**“. Hovořilo se v ní o osobní asistenci při hospitalizaci a rehabilitaci, při pobytu v lázních, doma i ve škole, o potřebnosti a možnostech pedagogické a osobní asistence, o pomoci dobrovolníků při využití volného času, kultuře a cestování, o asistenci u dítěte předškolního věku, v zaměstnání i při výchově dětí, o osobní asistenci a dobrovolnictví u občanů s mentálním postižením, o provázanosti s ostatními službami a nakonec proběhly ukázky canisterapie a povídání o psí lásce v podání týmů Podaných rukou, o.s.

E-MAIL A WEBOVÉ STRÁNKY

nepřestaly být stěžejním **zprostředkovatelem informací** členům APOA i veřejnosti. A také v roce 2011 díky smlouvě s NRZP ČR dostávali platící členové APOA až do svých počítačů, tedy přímo na své **e-mailové adresy**, informace o všem důležitém, co se děje na centrální úrovni. Členové APOA se tak často tyto záležitosti dozvěděli dříve než na příklad krajští úředníci ve stejném regionu.

Zvláště v tomto posledním roce jsme ocenili, že pomocí internetu se dá velmi operativně reagovat a čelit necitlivým, neodborným, často bezohledným, a tudíž neblahým, rozhodnutím těch, kteří vládnou. V průběhu roku 2011 se zprvu vzedmula **vlna aktivity, jež nám velmi pomohla v hájení práv osob se zdravotním postižením při Reformě I**, později však lidé umdleli. A podle toho také dopadlo jednání s ministerstvem zdravotnictví.

S **webovými stránkami** jsme v minulém roce měli velké trápení. V prvních měsících roku jsme zjistili, že se nám do stránek naboural jakýsi **hacker** a začal jimi manipulovat. Okamžitě jsme požádali správce hostingu, jednak aby jej zabezpečil, jednak aby nám poskytl znění stránek před touto událostí. Ani jednoho nebyl schopen. Proto jsme se rozhodli, že **změníme poskytovatele hostingu**. A následovalo něco tak nepříjemného, že jsme žasli. Stávající poskytovatel nás vůbec nebyl ochoten pustit, a tak nám kladl nesmyslné překážky, včetně toho, že nereagoval na kontakty. Trvalo až do půlky roku, než jsme stránky uvedli opět do stavu, který byl užitečný našim členům.

Stránky tedy také v roce 2011, byť i jen na půl roku, byly **platformou** pro formulování potřeb klientů, osobních asistentů a poskytovatelů osobní asistence. Na stránkách se dále laická i odborná veřejnost mohla dozvědět vše, co se píše o osobní asistenci v brožurách, závěrečných pracích i člancích. A mohla potom také opět využívat rubriku, v níž čtenář najde všechny aktuální texty,

jež se týkají buďto osobní asistence, nebo alespoň osob se zdravotním postižením či sociálního nebo zdravotnického zabezpečení.

Mimo to jsou v poradně webu nadále částečně veřejně a částečně jen pro platící členy přístupné rady a odpovědi na různé otázky. Lze se tu dále dozvědět, co je, a co není osobní asistence, o financování dopravy za klientem, jak má vypadat osobní asistence při zkouškách ve škole, o (ne) zdaňování příspěvků na péči atd., atp. Opakovaně se ve **webové poradně** řešily všeliké problémové oblasti v poskytování služeb, na příklad podávání léků prostřednictvím osobních asistentů.

Kromě poradny, jež je na webových stránkách přístupná všem členům, radili **prostřednictvím e-mailu** členové správní rady také individuálně. Vždy jsou to dotazy velmi problematické, a tak je nezbytné probádat zevrubně legislativu, aby odpovědi měly oporu v zákonných normách. Někdy bylo dokonce nutné konsultovat s právníky NRZP ČR nebo Vládního výboru pro zdravotně postižené občany.

Poskytovatelé mohli a mohou i nadále klást **dotazy ke standardům kvality** sociálních služeb a odpovídaly jim členky správní rady a inspektorky kvality sociálních služeb Eva Kacanu a Jana Hrdá.

VALNÁ HROMADA

Mimo elektronické spojení je příležitost k setkání se členy APOA **při valných hromadách**. V roce 2011 byli seznámeni členové ke společnému setkání pouze jednou, a to na podzim do Brna při příležitosti Medical Fair. Součástí byl seminář „**Co přinese novela zákona o sociálních službách navržená reformní vládou?**“, kde jsme probírali následující témata: Karta sociálních systémů a kompenzace TP, ZTP, ZTP/P; Posuzování osob pro sociální příspěvky; Příspěvek na péči. Diskutovala s námi poslankyně parlamentu Lenka Kohoutová.

KONTO OSOBNÍ ASISTENCE

V roce 2011 pokračovala podpora osobní asistence těm lidem, kteří potřebují minimálně 16 hodinovou péči denně a nemohou si ji zaplatit. APOA přispívá z peněz, které nám dal UMÚN, tedy z **Konta osobní asistence**. Nezávislá komise, v níž je Táňa Fišerová, Marcela Hornová a Ondřej I. Pellar neobdrželi žádnou novou žádost.

Dále tradičně uvádíme úryvky z dopisů příjemců:

Heřmanovi

„Vážení,

chtěla bych vám všem touto cestou moc a moc vděčně poděkovat za vaši obrovskou pomoc pro naši rodinu, kterou nám velmi pomáháte v naší těžké životní situaci.

Díky vám jsem i já po roce měla deset dní dovolené. Tři asistentky, které jsem díky vám mohla zaplatit, bydlely u nás doma a perfektně se postaraly o Pavlíka. Já jsem si zatím mohla doopravdy v klidu odpočinout, a smýt tak ze sebe vše kruté, co nás za poslední rok potkalo: Boj mé maminky s rakovinou, kterému letos podlehla.

Boj se zhoršujícím se zdravotním stavem našeho syna Pavlíka, kterého se nám po mnoha vyčerpávajících měsících, kdy jsme zápasili s nezádočnými účinky vysokých dávek hydrocortisonu, zase podařilo dostat do lepší kondice. Tento lék totiž užívá přes dvacet let a následkem jsou nejen samovolné zlomeniny, hrozné boláky v ústech, odpadávající nehty a kruté koliky. Nakonec se mu zlepšil i krevní obraz, a tím i trombocyty. Také se zbavil infekce močových cest. Díky všem těmto zlepšením v noci už i celkem v klidu spí a my můžeme také v klidu několik hodin spát bez přerušování.

Také manžel, který od 4. listopadu byl v neschopnosti a od června na pracovním úřadu se zbavil svých potíží (Bylo to sice pádem ze schodů, ale zbavil). Díky pádu se mu ploténky v bederní páteři vrátily do správné polohy a on

může zase normálně chodit).

Pevně doufáme, že po tolika letech, kdy jsme se smířovali s následky bezvědomí u jednoho syna, pak u druhého, s péčí o tracheostomii syna Péti, který nám před pěti lety zemřel, se zhoršujícím se zdravotním stavem druhého syna, nás snad zase nechá osud žít aspoň trochu v klidu.

Díky za vaši pomoc a pomoc Pavlíkových chůviček, které vypomohou, abych mohla na chvíli odejít z bytu za nákupem a pochůzkami, protože jinak jsem upoutaná u synova lůžka. Syn má ten nejhorší stupeň zdravotního postižení, jaký jen může být. Krmí se žaludeční sondou, musí se manuálně vyprazdňovat, nemluví, neodežene si ani mouchu.... Je plně odkázán na pomoc druhého člověka, a stejně tak i já – nikdy bych se bez pomoci nedokázala sama starat přes dvacet let o dva těžce nemocné blízké. Už mi zbyl z rodiny jen Pavlík a manžel. Děkuji za každý prožitý den, kdy smíme zůstat ještě my tři spolu. Ještě stále jsme RODINA, a to i díky vám, a moc si toho vážíme.

Ještě jednou moc a moc děkujeme a přejeme všem nejen hodně štěstí, ale i zdraví, lásky a splněných přání. Máte zlaté srdce. DĚKUJEME!

Heřmanovi”

FINANČNÍ ZPRÁVA

Občanské sdružení APOA ukončilo hospodaření v roce 2011 se ziskem 157 910 Kč.

Hlavním **výnosem** byla reklama a dar UMÚNu v celkové výši 1 800 000 Kč. Ostatní dary byly ve výši 5 400 Kč. Členské příspěvky byly připsány v hodnotě 72 600 Kč a kurzovné 46 200 Kč. Banka připsala úroky na účtech ve výši 216 Kč. Výnosy celkem tedy byly ve výši 1 924 416 Kč.

Náklady byly v celkové výši 1 766 506 Kč. Z toho náklady na osobní asistenci a přepravu klientů tvořily 78 % (1 385 740 Kč). Náklady spojené s pořádáním vzdělávacích kurzů, tzn. ubytování, strava, cestovné, odměny školitelům tvoří dalších 9 % (165 561 Kč). S hlavní činností sdružení je spojena i osvěta prostřednictvím webových stránek – doména a jejich aktualizace přišla na 51 159 Kč. Režijní náklady spojené s fungováním sdružení byly ve výši 57 646 Kč, a to v těchto položkách:

materiál	858 Kč
telefony	4 791 Kč
poštovné	634 Kč
školení, publikace,	
konzultace	21 863 Kč
vedení účetnictví	29 500 Kč.

Poslední nákladovou položkou pak byla daň z příjmu za skutečnou reklamu, a to 106 400 Kč.

APOA měla na konci roku 2011 k dispozici v hotovosti 722 Kč. Na účtu Raiffeisenbank mělo finanční prostředky ve výši 1 787 075 Kč. Hmotný a nehmotný majetek byl v hodnotě 38 658 Kč. Další **aktiva** pak předsta-

vují neuhrazená vystavená faktura na 960 tis. Kč a poskytnuté zálohy 127 tis. Kč. Zbývající pohledávka měla hodnotu 10 tis. Kč.

Na druhé straně k 31. 12. 2011 nebylo uhrazeno dodavatelům 16 618 Kč. Zaměstnancům bylo přiznáno k výplatě na odměnách 92 339 Kč. Další závazek tvořily drobné neuhrazené náklady za 5 330 Kč. Nejdůležitější položkou **pasiv** byly nevypořádané závazky vůči finančnímu úřadu v celkové výši 107 tis. Kč. Závazky z příspěvků na osobní asistenci ve výši 220 tis. Kč tvoří náklady na příští období. Všechny tyto závazky nepřekročily dobu splatnosti. Nerozdělený zisk byl 2 545 tis. Kč.

Účty časového rozlišení pak evidovaly v aktivech náklady příštích období vyplývající z přijatých žádostí na osobní asistenci a prodloužení webové domény (celkem 221.197 Kč). Výnosem příštího období bylo předplatné kurzu (600 Kč).

Zpracovala: Věra Hriadelová

finanční zpráva - stav k 31. 12. 2011

ROZVAHA

Aktiva	Kč
drobný majetek	38 658
pokladna	722
bankovní účty	1 787 076
neuhrazené dodavatelské faktury	960 000
poskytnuté zálohy	127 000
ostatní pohledávky	10 000
náklady př. období (osob. asistence)	221 197
CELKEM	3 144 653

Pasiva

	Kč
neuhrazené dodavatelské faktury	16 618
závazky vůči zaměstnancům	92 339
závazky vůči FÚ	106 837
závazky vůči klientům – osob. asistence	225 330
výnosy př. období	600
nerozdělený zisk min. období	2 545 019
hospodářský výsledek r. 2011 - zisk	157 910
CELKEM	3 144 653

VÝSLEDOVKA

Náklady	Kč
spotřeba materiálu	858
cestovné	12 755
telefony	4 791
ubytování, strava	51 015
grafické práce, web	41 159
přeprava klientů	852 018
osobní asistence klientům	540 000
ostatní služby	15 343
mzdy	125 020
penále	500
bankovní poplatky	2 475
ostatní poplatky	570
odpis drobného majetku	13 602
daň z příjmu	106 400
CELKEM	1 766 506

výnosy

	Kč
semináře	46 200
reklama	800 000
přijaté úroky	216
dary	1 005 400
členské příspěvky	72 600
CELKEM	1 924 416

ZPRÁVA DOZORČÍ RADY

Zpráva o proběhlé kontrole účetnictví a způsobu jeho vedení

Kontrolu provedli:

Ing. Štěpán Křístek

Ing. Monika Křístková

Markéta Hudcová

Vysvětlení a podklady ke kontrole poskytla:

Ing. Věra Hriadelová

Kontrolované období:

Rok 2011

Předložené doklady:

- zpráva o hospodaření, rozvaha, výkaz zisku a ztráty
- účetní deník, hlavní kniha
- pohyby na účtech
- faktury přijaté + kniha přijatých faktur
- faktury vydané + kniha vydaných faktur
- pokladní doklady, výpisy z bankovních účtů
- interní doklady
- dohody o provedení práce
- karty drobného majetku
- účtová osnova
- příznání k dani z příjmů právnických osob

- příloha k DP – zde je nutné správně uvést statutární zástupce (dle stanov je statutárním orgánem správní rada, jménem APOA jedná navenek předseda a místopředseda, ostatní jmenování nejsou statutárními zástupci)

Způsob kontroly:

Byly zkontrolovány předložené doklady. Pohyby na účtech účetní osnovy, položky na výpisech z banky a pokladní doklady byly kontrolovány namátkově. DR vybrala některé doklady, u kterých zjišťovala způsob evidence a jejich oprávněnost. Veškeré nejasnosti byly objasněny.

Zjištěné skutečnosti:

1. Je vedeno účetnictví.
2. Je účtováno dle účtové osnovy pro subjekty, jež nebyly založeny za účelem podnikání
3. Dary fyzickým osobám na osobní asistenci jsou účtované do nákladů jako ostatní služby, jsou však vedeny jako nedaňové.
4. Vedením účetnictví byla pověřena paní Věra Hriadelová.

Doporučení pro další období (počínaje rokem 2012):

1. Vytvořit směrnici o způsobech účtování.
2. Opravit darovací smlouvu. Ve smlouvě je uvedeno, že dar je osvobozen od daně z příjmů atd. Ve skutečnosti tento dar nepodléhá zákonu o daních z příjmů.

Podléhá zákonu č. 357/1992 Sb. o dani dědické, darovací a z převodu nemovitosti. Obdarovaný je od placení daně osvobozený podle § 20 odst. 13. Obdarovaný má povinnost podat daňové přiznání k dani darovací – tam uvede důvod osvobození od placení daně.

3. Další doporučení byla konzultována s paní Hriadelovou.

Závěr:

Dozorčí rada nezjistila žádné významné nedostatky při vedení účetnictví. S financemi bylo nakládáno hospodárně a účelně, zaučtování bylo v souladu s platnými právními předpisy. Na doporučení DR změnila APOA účetní. APOA navázala spolupráci s paní Věrou Hriadelovou. Za rok 2011 je již účetnictví vedeno správným způsobem.

Ve Frýdku-Místku 23. 8. 2012

ZÁVĚR

Asociace pro osobní asistenci, o.s. i v roce 2011 pokračovala v naplňování svého poslání. Lidé, jichž se týká osobní asistence, už APOA znají a stále více se na ni obracejí. Zasloužilo se o to mnoho lidí, kteří pracovali ve svém volném čase, často nad rámec svých povinností. Vždyť tato naše střežová organizace nemá jediného zaměstnance ve stálém pracovním poměru!

A přece pokračujeme, a doufáme, že se bude dařit i nadále být nejen **zdrojem** informací a **tribunou**, kde se principy tříbí, ale také **tribunem**, který ty prospěšné pro rozvoj osobní asistence šíří a prosazuje. Neboť osobní asistence je pro život osob se zdravotním postižením službou, jež ideálně kompenzuje jejich postižení, pokud se dobře poskytuje a účelně využívá. A o rozvoj a zvyšování kvality osobní asistence hodláme usilovat!

Děkujeme Umělcům malujícím ústy a nohama, kteří svým uměním přispívají na osobní asistenci lidem s tím nejtěžším zdravotním postižením a také na činnost APOA.

APOA, o.s.
Chrástany 171, 252 19 Rudná
tel.: 257 951 332, 736 751 201
jhapoa@centrum.cz, www.apoa.cz

IČO: 27030776
Registrace MV ČR číslo: VS/1-1/63912/06-R ze dne 13. 4. 2006

Bankovní spojení: eBanka Brno
č.ú. 2387329001/5500
bankovní účet je veden jako transparentní

32

—

33

ZNÁTE TUTO PALETU?

JE TO LOGO UMĚLCŮ MALUJÍCÍCH ÚSTY A NOHAMA

Umělci malující ústy a nohama jsou lidé, kteří jsou ve svém každodenním životě zcela závislí na osobní asistenci. Úrazem, nemocí či vrozenou vadou ztratili tvořivou schopnost rukou. Mnozí z nich jsou upoutáni na lůžko či invalidní vozík. Tito lidé se však nevzdali a navzdory svému osudu rozvíjejí svůj umělecký talent a malují neobvyklým způsobem. Štětec vedou ústy nebo nohou. Najdeme je po celém světě, vědí o sobě, jsou členy – nebo stipendisty – Celosvětového sdružení malířů malujících ústy a nohama se sídlem v Lichtenštejnsku. Zakladatelem Sdružení byl Erich Stegmann, umělec malující ústy (od svých dvou let byl po nemoci ochmutý na obě ruce). Byl velmi nadaný a měl velký organizační talent. Sám zpočátku kontaktoval lidi se stejným postižením v různých částech světa. Počet jeho „kolegů“ rostl a dal vzniknout výše jmenovanému Sdružení malířů v roce 1956.

Postupně pod vedením Sdružení vznikala ve více než 40 zemích světa nakladatelství, která v jednotlivých zemích tyto malíře představují veřejnosti.

V roce 1993 vznikly nakladatelství i ve střední Evropě – Polsku, Maďarsku a České republice.

Na celém světě znají lidé malíře malující ústy a nohama hlavně z pohlednic – prání. Umělci představují své práce v podobě vánočních a velikonočních prání, prání ke slavnostním příležitostem a v kalendářích.

Sjednocujícím motivem a cílem těchto umělců bylo a zůstává ukázat veřejnosti, že ani člověk s postižením není v životě pasivní, ale tvoří, pracuje dle svých

možností jako všichni ostatní lidé. Snaží se v životě prosadit, pro druhé něco vytvořit, být také užitečný.

Nakladatelství, samostatně či se Sdružením, organizují pravidelně výstavy jejich obrazů – obrazů plných optimismu a radosti. Když máme možnost vidět, jak jsou obrazy vytvářeny, většinou si intenzivněji uvědomíme skutečné a pravé hodnoty života.

Na území České republiky práci těchto malířů představuje Nakladatelství UMÚN s.r.o., se sídlem v Liberci. Nakladatelství UMÚN se nezaměřuje jen na malíře malující ústy a nohama, ale kontaktuje i jiné spoluobčany s tělesným postižením. Do své činnosti a práce při přípravě zásilek přednostně zapojuje lidi s postižením. Dává jim zejména příležitost domácí práce, která je jimi velmi vyhledávaná.

Vedle nabídky práce pro lidi s handicapem Nakladatelství UMÚN podporuje některé sociální projekty zaměřené na zlepšování začlenění těchto lidí do běžného života. Jedná se zejména o projekty zaměřené na poskytování osobní asistence a péče pro lidi s postižením. Svými příspěvky Nakladatelství podporuje nákup vozidel se speciální úpravou pro vozičkáře v Praze i v jiných městech České republiky. V Praze přispívá na provoz bezbariérové dopravy, kterou zabezpečuje Národní rada zdravotně postižených ČR.

Takto Nakladatelství UMÚN naplňuje a uskutečňuje myšlenku, kterou prosazoval zakladatel Sdružení malířů A. E. Stegmann již v 50. letech 20. století. Zapojit lidi s postižením dle jejich možnosti do práce a umožnit jim vydělávat peníze vlastním přičiněním.

Potěšte se také vy některými obrázky zmíněných umělců!

APOA, o.s.
Chrástany 171
252 19 Rudná
tel.: 257 951 332
736 751 201
jhapoa@centrum.cz
www.apoa.cz